

Verslag van het vogelringstation Oud Valkeveen 2019

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

Rapportnummer: 294

Rudy Schippers

www.vwggooi.nl

Jaaroverzicht Oud Valkeveen 2019

Wederom een vroeg en droog voorjaar met hoge temperaturen in februari en maart. Op 7 april werd de eerste rietzanger gevangen bij een temperatuur van 20°C. Deze rietzangers werden ruim een week eerder gevangen dan het gemiddelde van de afgelopen 10 jaar waarbij ook 2017 vroeg was met de eerste vangst op 9 april. Het weekend daarna was er echter weer vorst aan de grond en die koude periode hield aan tot half mei. Kleine karekieten arriveerden daarom later dan gebruikelijk, mede vanwege de regen en harde tegenwind in Spanje. Ook in Griekenland en de Balkanlanden hadden vogels te maken met harde tegenwind en zware regens waar bosrietzangers veel last van hadden.

Broedseizoen

Aan de hand van de data verkregen tijdens de CES (Constant Effort Site) over de jaren dat we in Oud Valkeveen actief zijn geweest is het mogelijk om het aantal broedparen te monitoren zoals in tabel 1 weergegeven.

Tabel 1: Broedvogelpopulatie Oud Valkeveen 2013-2019

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Appelvink		1		2			
Baardman		1				1	3
Blauwborst				1	1		
Boomkruiper		1		1			
Bosrietzanger	2	4	3	3	4	4	2
Cetti's zanger							3
Fitis	1	3	3	3	1	3	2
Grasmus	1	1	1	1	1	2	2
Grote karekiet						1	
Heggenmus	1	4	2	5	3	4	3
Kleine karekiet	23	50	62	72	49	63	57
Matkop		1					
Merel	2	7	3	3	5	3	1
Nachtegaal	1	3		3		1	
Rietgors		4	6	3	2	4	7
Roodborst		1	1	1	3	1	3
Sprinkhaanzanger	1						2
Staartmees		1		1	1	1	
Tjiftjaf	1	11	7	8	5	4	5
Tuinfluiters	2	4	4	4	3	4	2
Vink		1					
Winterkoning		4	3	7	4	2	5
Ijsvogel			1		1		
Zanglijster		1	2	3	2	1	
Zwartkop	1	1	2	4	1	1	4

Het aantal broedende vrouwtjes is gebaseerd op geringde vogels met een broedstadium waaruit blijkt dat ze ofwel op de eieren zit ofwel jongen voert die het nest nog niet verlaten hebben

aangevuld met vrouwtjes met jonge vogels die voor 15 juli het nest verlaten hebben. Voor vogels waarvan het mannetje mee broedt zoals de zwartkop, tuinfluiter, grasmus en braamsluiper is uitgegaan van twee of meer vangsten gedurende de CES.

De werkelijke aantallen broedvogels liggen waarschijnlijk hoger omdat lang niet alle broedende vrouwtjes in de netten belanden. Zo weten we dat er in 2019 een roodborsttapuit gebroed heeft maar we hebben nooit een vrouwtje kunnen ringen. Bovenstaande aantallen moeten daarom als indicatief beschouwd worden.

Tabel 2 geeft een vergelijking van de nieuw geringde jonge vogels van de afgelopen vijf jaar:

Tabel 2: Aantallen geringde jonge vogels tot eind juli

	2015	2016	2017	2018	2019
Baardman			17		5
Blauwborst		2	5	2	3
Bonte Vliegenvanger		1			1
Boomklever	1	1	3	1	2
Boomkruiper	19	5	12	4	7
Bosrietzanger	7	9	5	34	4
Braamsluiper				2	2
Cetti's zanger				2	11
Fitis	25	9	11	31	13
Gaai					1
Gekraagde roodstaart		1			
Glanskop	2	1			1
Grasmus	13	13	7	23	12
Grote bonte specht	6	3	12	7	7
Heggenmus	25	13	10	3	4
Ijsvogel	1	3	1		
kleine karekiet	144	118	162	335	159
Koekoek				1	
koolmees	51	20	39	74	99
kuifmees	1	1	1		2
Matkop				2	
Merel	4	2	6	7	2
Nachtegaal			4	2	
Paapje					1
Pimpelmees	121	29	127	110	190
Putter			1		
Rietgors	20	5	24	37	17
Rietzanger	17	30	27	56	19
Roerdomp		1			
Roodborst	48	22	21	17	10
Roodborsttapuit		2	2	1	3
Snor	1	1	4	8	2
Sprinkhaanzanger		1		2	
Staartmees	8	7		16	5

Tjiftjaf	132	62	78	70	86
Tuinfluitier	29	7	25	31	8
Vink	1	1		1	
Winterkoning	28	29	13	22	6
witte kwikstaart	1				1
Zanglijster	13	14	8	9	10
Zwartkop	115	31	83	149	80

Kleine karekieten onderzoek met gebruik van geolocators

Van de 20 kleine karekieten die in 2018 bij Oud Valkeveen van een geolocator werden voorzien hebben we 7 terug kunnen vangen, wat boven de verwachting was. Daarmee is een berg aan data beschikbaar gekomen waar momenteel nog verder aan gewerkt wordt. Wel is inmiddels duidelijk dat alle vogels de winter hebben doorgebracht in een groot gebied ten zuiden van de Sahel. Van de geloggerde bosrietzangers is niet een terug gevangen, mogelijk veroorzaakt door het zeer slechte weer in het Balkan gebied tijdens het voorjaar.

kleine karekiet met geolocator op de rug en met rode ring

De laatste kleine karekiet met rode ring kwam pas op 21 juli opdagen en op dat moment waren alle loggers al gebruikt. Deze kleine karekiet was moddervet met een gewicht van 15,5 gram tegenover een gemiddeld gewicht van 11,5 gram. Net zoals de andere vogels bleek hij in een top conditie te zijn en is uit niets gebleken dat hij last gehad heeft van de logger op zijn rug.

De teruggevangen vogels zijn dit jaar opnieuw van een logger voorzien, deze keer samen met een blauwe ring. De bedoeling daarvan is om na te gaan of ze wederom dezelfde route nemen of misschien een heel andere. Daarnaast werden ook weer andere kleine karekieten en bosrietzangers geloggerd.

Het naseizoen

Bij www.trektellen.nl is onder Gooimeerkust te zien dat wij dit jaar 7919 vogels geringd hebben waarvan 970 terugvangsten. Het aantal van 5865 vogels die vanaf augustus gevangen zijn ligt iets hoger dan gemiddeld vanwege het gunstige weer dit jaar waardoor we op 32 dagen konden ringen.

Vogels geringd op Oud Valkeveen

	2013*	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totaal
1 Knobbelzwaan			1					1
2 Roerdomp				1				1
3 Sperwer				2				2
4 Waterral		2			3			5
5 Porseleinhoen					1			1
6 Waterhoen					1			1
7 Houtsnip	1							1
8 Bokje					1			1
9 Watersnip			1					1
10 Oeverloper					11	3		14
11 Koekoek						1		1
12 Gierzwaluw	7							7
13 IJsvogel		4	10	8	12	1	3	38
14 Draaihals			1	2	1	0	2	6
15 Kleine b. specht	1		3	2	1	0	4	11
16 Grote bonte specht	18	10	23	13	24	16	17	121
17 Gaai	1	1	2	1		2	2	9
18 Zwarte mees		1	20		1		2	24
19 Kuifmees			1	1	1		3	6
20 Glanskop	2	1	9	2	1	2	4	21
21 Matkop	1	14	1	1		2		19
22 Pimpelmees	139	491	594	163	405	347	868	3007
23 Koolmees	152	132	247	80	105	255	350	1321
24 Buidelmees		1						1
25 Baardman	12	81	31	93	110	31	78	436
26 Oeverzwaluw	1	25	53	16	3	22	73	193
27 Boerenzwaluw	76	1344	842	399	145	1140	1771	5717
28 Boer- X Huiszwaluw		1					1	2
29 Huiszwaluw		4			1			5
30 Cetti's zanger		1	1		14	16	99	131
31 Staartmees	1	29	39	21	18	38	40	186
32 Fitis	78	36	58	63	68	75	51	429
33 Tjiftjaf	217	416	328	392	274	216	344	2187
34 Siberische tjiftjaf		1			1		1	3
35 Bladkoning		2		3	1			6
36 Grote karekiet	1		1	4		2	4	12
37 Rietzanger	32	108	116	325	482	203	275	1541
38 Waterrietzanger					1	1	2	4
39 Kleine karekiet	569	1630	1570	2022	2171	1868	1968	11798
40 Bosrietzanger	66	76	60	91	70	112	81	556

41	Spotvogel	2		2	1	1		1	7
42	Sprinkhaanzanger	3	11	13	31	54	33	46	191
43	Snor	7	6	7	11	37	17	11	96
44	Zwartkop	104	520	556	437	538	591	773	3519
45	Tuinfluit	54	81	122	100	157	131	118	763
46	Sperwergrasmus				1				1
47	Braamsluiper	1	5	3	2	5	4	8	28
48	Grasmus	33	34	36	62	77	75	71	388
49	Vuurgoudhaan		19	29	59	14	31	39	191
50	Goudhaan	1	16	85	76	1	52	58	289
51	Winterkoning	28	146	176	159	70	129	73	781
52	Boomklever	9	1	1	1	5	3	5	25
53	Boomkruiper	10	19	46	9	24	11	17	136
54	Spreeuw	4	178	62	49	110	36	76	515
55	Beflijster			4					4
56	Merel	79	89	86	51	70	69	52	496
57	Kramsvogel			1					1
58	Koperwiek			4		2	1	3	10
59	Zanglijster	24	53	41	62	42	44	45	311
60	Gr. vliegenvanger		1	1					2
61	Roodborst	24	270	251	373	191	212	265	1586
62	Blauwborst	15	13	14	17	40	13	22	134
63	Nachtegaal	6	8	6	12	9	7	4	52
64	Bonte vl. vanger	3	1	1	1	1		1	8
65	Gekr. roodstaart	1		5	10	16	5	3	40
66	Paapje		1			5	2	1	9
67	Roodborsttapuit		8	2	5	21	4	13	53
68	Huismus		1		1				2
69	Ringmus			1	2		1		4
70	Heggenmus	20	61	95	117	87	70	57	507
71	Witte kwikstaart		3	2				2	7
72	Boompieper					3			3
73	Vink	25	8	19	4		5		61
74	Keep	1		1	3				5
75	Appelvink	4	3		2			3	12
76	Goudvink		13	5	5	9	3	5	40
77	Groenling	1	6	8	2	6	2	2	27
78	Grote barsijs						2		2
79	Kleine barsijs		1						1
80	Putter		1	1		1	3	3	9
81	Sijs	2		1	1			3	7
82	Ortolaan					1			1
83	Rietgors	20	93	92	70	87	174	96	632
	Totalen	1856	6081	5791	5441	5611	6083	7919	38782
	soorten/jaar	45	55	59	55	57	50	53	

*in 2013 is er alleen maar geringd van april t/m juli.

Cetti's zanger

Eerder konden we vertellen dat er bij ringstation Oud Valkeveen drie cetti's zangers gebroed hebben en inmiddels kan daar aan toegevoegd worden dat we in 2019 zelfs 50 verschillende cetti's aangetroffen hebben. Het aantal cetti's zangers in tabel 3 geeft de totalen aan inclusief terugvangsten. Voor die tijd hadden we een waarschijnlijk broedgeval bij Oud Naarden in 2011 en een record aantal van 13 cetti's in 2018. Een ongelooflijk nieuw record dus, wat de enorme expansie van deze soort illustreert.

Terugvangsten

Vorig jaar werd op 31 augustus 2018 in Denemarken een kleine karekiet geringd die twee dagen later op Oud Valkeveen werd terug gevangen, zo'n 400 km naar het zuiden. Interessant was ook een rietzanger die op 30 juli ten noorden van Aberdeen in Schotland werd geringd en op 12 augustus 2018 bij Oud Valkeveen in de netten belandde. Ook dit jaar hadden we een aantal interessante terugmeldingen zoals op 23 augustus een rietzanger uit Denemarken, op 22 september een kleine karekiet uit Zweden. Een goudhaan die we op 10 november vingen had eveneens een Stockholm ring.

Helemaal interessant was de vangst op 21 juli van een boerenzwaluw met een Nederlandse ring. Die bleek op 23 januari 2014 bij Kabwe in Zambia geringd te zijn door Bennie van den Brink. Dit was in het kader van onderzoek in Afrika. Omdat er nauwelijks Nederlandse zwaluwen terug gemeld werden uit Afrika waar maar heel weinig ringstations zijn, was besloten om tijdens de wintermaanden boerenzwaluwen in Afrika te ringen in de hoop dat ze later in Europa zouden worden terug gevangen. Ook dat bleek weinig succesvol maar met onze vangst 5 jaar later was dat toch een mooie verrassing. De afstand tot de ringplaats is meer dan 7700 km!

Bijzondere soorten

Dit jaar hadden we net als in 2017 en 2018 het geluk om de waterrietzanger te kunnen vangen en dit jaar hadden we er zelfs twee, de eerste op 10 augustus bleek een adulte vrouw te zijn terwijl de vogel van 23 augustus een eerstejaars vogel was.

waterrietzanger